הִלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע סִימָן סג סד

אִם קָרָא וְלֹא כִּוֵּן לִבּוֹ (יב) בְּפָסוּק רִאשׁוֹן, (יג) לֹא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ (יד) * וְחוֹזֵר (ה) וְקוֹרֵא. [ח]וַאֲפִלּוּ לְמַאן דְּאָמַר מִצְוֹת אֵינָן צְרִיכוֹת כַּוָּנָה, (טו) מוֹדֶה הָכָא: ה [ט]אִם הָיָה יָשֵׁן, מְצַעֲרִים אוֹתוֹ וּמְעִירִים אוֹתוֹ עַד שֶׁיִּקְרָא פָּסוּק רִאשׁוֹן וְהוּא 'עַר מַמָּש, מִכָּאן וְאֵילָךְ אֵין מְצַעֲרִים אוֹתוֹ כְּדֵי שֶׁיִּקְרָא וְהוּא עַר מַמָּש, * שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁהוּא קוֹרֵא (ו) (טז) מִתְנַמְנֵם, יָצָא. הָגָה: וְדִין שָׁתוּי וְשִׁכּוֹר עַיֵּן לְקַמָּן סִימָן צ"ט סָעִיף א': ו [כ]הַקּוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע (יז) * לֹא (ז) יַרְמִז בְּעֵינָיו וְלֹא יִקְרֹץ בִּשְׂפָתָיו וְלֹא יַרְאֶה בְּאֶצְבְּעוֹתָיו (יח) בְּפָרָשָׁה (ט) רִאשׁוֹנָה שֶׁהוּא עִקַּר קַבָּלַת עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם, [ל]מִפְּנֵי שֶׁנִּרְאֶה כְּקוֹרֵא עַרַאי, וּכְתִיב (דכ"ש ו ז) 'וְדִבַּרְתָּ בָּם' וְדָרְשִׁינַן (יומא יט:) עֲשֵׂה אוֹתָם קְבָע: ז [מ]הָיָה עוֹסֵק בְּמְלָאכָה וְרָצָה לִקְרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע, יִתְבַּטֵּל מִמְּלַאכְתּוֹ (יט) עַד שֶׁיִּקְרָא פָּרָשָׁה רִאשׁוֹנָה, כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵא כְּקוֹרֵא עַרַאי: ח [נ]הָאֻמָּנִין, וְכֵן בַּעַל הַבַּיִת, שֶׁהָיוּ עוֹשִׂים מְלָאכָה בְּרֹאשׁ הָאִילָן אוֹ בְּרֹאשׁ שׁוּרוֹת הַבִּנְיָן, קוֹרִין קְרִיאַת שְׁמַע בִּמְקוֹמָם, וְאֵינָם צְרִיכִים לֵירֵד: ט [ס]הַפָּתָח, אַף עַל פִּי שֶׁמַּשָּׂאוֹ (כ) עַל כָּתְפּוֹ, קוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע, אֲבָל לֹא יַתְחִיל בְּשָׁעָה שֶׁטּוֹעֲנִין, וְלֹא בְּשָׁעָה שֶׁפּוֹרְקִין, מִפְּנֵי שֶׁאֵין לִבּוֹ מְיֻשָּׁב:

סד דִּין הַשּׁוֹעֶה בִּקְרִיאַת שְׁמַע. וּבוֹ ד' סְעִיפִים:

א [א]קְרָאָהּ לְמַפְרֵעַ, (א) לֹא יָצָא. * [ב]בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּסֵדֶר (ב) הַפְּסוּקִים, אֲבָל אִם הִקְדִּים פָּרָשָׁה לַחֲבֶרְתָּהּ, * אַף

ח הַרְשָׁב"א שָׁם (ד"ה שמע). ט שָׁם (בנמ"י). י כֵּן פָּסַק הָרַא"ש (פ"ב סי' ג) וְהַבְּנֵי יוֹנָה (ז: ד"ה אמר שמע) וְשָׁכֵן כָּתַב רַב הָאִי. כ יוֹמָא י"ט (ע"ב). ל הָרִי"ף בְּפֶרֶק ב' דִּבְרָכוֹת (ט:). מ שָׁם בַּגְּמָרָא ט"ז (ע"א). נ שָׁם. ס יְרוּשַׁלְמִי ה' עַמּוּד א' (פ"ב ה"ה).

א בְּרָכוֹת ט"ו (ע"א). ב רַמְב"ם פֶּרֶק ב' מֵהִלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע (ה"א).

בְּאֵר הַיֵּטֵב

אָמְרִינַן רוֹכֵב כְּמְהַלֵּךְ דְּמֵי, עַיֵּן שָׁם. עוֹד לְמַד הַבַּ"ח (שם) מִדְּסֵיֵם הָרַמְב"ם (פ"ב ה"ג) וְהַשְּׁאָר קוֹרֵא כְּשֶׁהוּא מְהַלֵּךְ, דְּמִשְׁמַע לַן דְּאָסוּר לְעֲמֹד כָּל הַפָּרָשָׁה דְּנִרְאֶה כְּעוֹשֶׂה קְבִיעַ שִׁפְאִי. וְטַ"ז (שם) חוֹלֵק עָלָיו וְכָתַב דְּלֵיכָּא קְפִידָא אֶלָּא בְּיוֹשֵׁב וְעוֹמֵד, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּמְהַלֵּךְ וְעוֹמֵד דְּכָזֶה בֵּית הַלֵּל נְמִי מוֹדֶה דְּשַׁפִּיר עָבֵיד. וְכֵן כָּתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק"ד) דְּאֵין אִסּוּר כְּמִי שֶׁעוֹמֵד כָּל הַפָּרָשָׁה. וּפְשׁוּט דְּבָרוֹ שָׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד 'עַל כְּלָל פָּסוּק רִאשׁוֹן הוּא. לְבוּשׁ (ס"ה). וְהֶבֵּ"ח (ס"ד) כָּתַב דְּצָרִיךְ לַעֲמֹד עַד 'עַל לְבָבְךָ', וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן נ"ח סָעִיף ג': ד [ה] וְקוֹרֵא. רוֹצֶה לוֹמַר בְּלַחַשׁ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל סִימָן ס"א סָעִיף קָטָן ט', אוֹ מַמְתִּין אֵיזֶה זְמַן וְאַחַר כָּךְ חוֹזֵר וְקוֹרֵא, דְּלֹא מְשַׁתְּקִין אוֹתוֹ אֶלָּא אִם כֵּן קוֹרֵא שְׁתֵּי פְּעָמִים רְצוּפִים. עַיֵּן טַ"ז (סק"ג). וְאִם נִזְכַּר שֶׁלֹּא קָרָא פָּסוּק רִאשׁוֹן בְּכַוָּנָה לְאַחַר שִׁפְּסִיק קְרִיאַת שְׁמַע, צָרִיךְ לַחֲזֹר לְרֹאשׁ. מַגֵּן אַבְרָהָם (סק"ו). וְעַיֵּן בְּמַגֵּן אַבְרָהָם סִימָן ס"ד סָעִיף קָטָן א': ה (ו) מִתְנַמְנֵם יָצָא. וְהוּא הַדִּין אִנּוּס אַחֵר. עַיֵּן בְּסֵפֶר מִנְחַת כֹּהֵן (מכתא השמש מאמר ב פרק יג"ד) וּבְקִצּוּר חֶדֶשׁ סִימָן ס"ז (ס"א) וּבְמַגֵּן אַבְרָהָם סִימָן זֶה (סק"ח) אִי קְרִיאַת שְׁמַע דְּאוֹרַיְתָא הֲרֵי רַק פָּסוּק רִאשׁוֹן, אוֹ פָּרָשָׁה רִאשׁוֹנָה וּשְׁנִיָּה, אוֹ שֵׁשׁ פָּרָשִׁיוֹת, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּהַמַּפְתֵּ"ח בְּסֵפֶר קְרַת סָפָר (פ"א מצוה יז): ו (ז) יַרְמִז. מִשְׁמַע קָצָת בְּיוֹמָא דַּף י"ט (ע"ב) דַּאֲפִלּוּ לְצָרְכּוֹ מִצְוָה אָסוּר לִרְמֹז. מַגֵּן אַבְרָהָם (סק"ט): (ח) רִאשׁוֹנָה. וְהָרַמְב"ם (פ"ב ה"ח) לֹא כָּתַב בְּפָרָשָׁה רִאשׁוֹנָה, דְּגַם בְּפָרָשָׁה שְׁנִיָּה אִיכָּא אִסּוּרָא, אֶלָּא דְּלֹא הֲרֵי מְגֻנֶּה אֶלָּא בְּפָרָשָׁה רִאשׁוֹנָה, כֵּן כָּתַב הָרַב מְגֻלֹּח (הוד"ד בכסף משנה שם). מַגֵּן אַבְרָהָם (סק"י). וְנִרְאֶה לִי דְּלִצְרָכוֹ מִצְוָה מֻתָּר לִרְמֹז בְּפָרָשָׁה שְׁנִיָּה אַף לְהָרַמְב"ם, דְּאִם לֹא כֵּן קָשֶׁה עַל רַב הַיְאוּדָ הָיָה מַחְתֶּרֶת בֵּיתוֹ כְּדִקְתָנֵי בְּפָרָשָׁה שְׁנִיָּה כִּדְמַפְקִינַן בְּיוֹמָא דַּף י"ט (ע"ב).

בַּאוּר הַלָּכָה

אִם אֵינָם יְכוֹלִים עַל צִדּוֹ מִמַּשׁ:

ד * וְחוֹזֵר וְקוֹרֵא. [ג]עַיֵּן בְּקִרְי מְגִדִּים (מש"ז סק"ג) דְּמִסְתַּפֵּק אִם הוּא מִדְּאוֹרַיְתָא אוֹ מִדְּרַבָּנָן:

ה * שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁהוּא קוֹרֵא וְכוּ'. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק טז). וְאִם נִזְכַּר מִשְּׁנָה וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ בְּאֵיזֶה מָקוֹם הוּא עוֹמֵד, עַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן ס"ד סָעִיף ב' וּמִשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם:

ו * לֹא יִרְמֹז. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק יח) דְּיֵשׁ מְחַמִּירִין גַּם בְּפָרָשָׁה שְׁנִיָּה, וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה לִי דְּיֵשׁ לְהָקֵל בְּפָרָשָׁה שְׁנִיָּה לְמִי שֶׁרָגִיל הַרְבֵּה בְּשִׁאִיפַת טַבַּאק וְאִי אֶפְשָׁר לוֹ לְכַוֵּן מַחְמַת זֶה, עַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן ק"ד בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה סָעִיף קָטָן א':

א * בְּמֶה דְּבָרִים-אֲמוּרִים בְּסֵדֶר הַפְּסוּקִים. אִם קָרָא פָּסוּק 'וְהָיוּ הַדְּבָרִים' וְגוֹ' קֹדֶם 'וְאָהַבְתָּ', יַחְזֹר וְיִקְרָא רַק פָּסוּק 'וְהָיוּ הַדְּבָרִים' וְלֹא 'וְאָהַבְתָּ', אַף דִּבְעֵת הַקְּרִיאָה קָרָאָה אַחַר 'וְהָיוּ הַדְּבָרִים', מִכָּל מָקוֹם עַכְשָׁיו הוּא כִּסְדָרָן, וּרְאָיָה מֵיוֹמָא דַּף (ס"ב) [ס'] (ע"א) בְּמִשְׁנָה הִקְדִּים דַּם הַשְּׁעִיר לְדַם הַפָּר וְכוּ' עַיֵּן שָׁם. וּלְפִי זֶה אִם נֹאמַר דְּפָסוּק רִאשׁוֹן בִּלְבַד הוּא מִדְּאוֹרַיְתָא, לֹא יָצָיר הַמְעִוט דְּ'וְהָיוּ' רַק אִם שָׁנָה הַתְּבוּת שֶׁל שְׁמַע לְמִפְרַע, דְּאָם יִקְרָא הַפָּסוּק 'שְׁמַע' לְבַסּוֹף בִּנְדָאי יָצָא. וְאֵין לְדַחֹק דְּהָכָא גָּרַע כֵּיוָן דְּכַוָּנַת הַקְּרִיאָה הָיְתָה נִקְרֵאת בְּהִפּוּךְ הַפָּרָשָׁה וַעֲדַיִן אֵינוֹ מְחֻקָּנָה, דְּזֶה אֵינוֹ, דְּאִדְּרַבָּה מִסְתַּבְּרָא דְּהָכָא עָדִיף דְּלֹא גָּרַע מֵאִם לֹא קָרָא שׁוּם הַפְּסוּקִים כְּלָל:

* אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ רַשַּׁאי יָצָא וְכוּ'. עַיֵּן בְּבָאוּר הַגְּרַ"א בְּסָעִיף ב' שֶׁכָּתַב [ה]דְּלִכְאוֹרָה מוּכָח מֵהָתוֹסָפְתָּא (פ"ב ה"ד) דְּלֹא כְּהָרַמְב"ם (ק"ש פ"ב הי"א), וְרוֹצֶה לוֹמַר דְּמִדְּרַבָּנָן לֹא יָצָא בְּכָל גַּוְנֵי, וְכֵן בְּהַפְרֵי מְגַדִּים בְּמִשְׁבְּצוֹת זָהָב (ריש הסי') מְסַקֵּפֵק בָּזֶה דְּאֵימָא דְּמִדְּרַבָּנָן לֹא יָצָא. וְדַע דְּהַפְרֵי מְגַדִּים (שם) הֵנִיחַ בְּצָרְיָךְ עִיּוּן בְּעִקַּר הַדִּין, לְפִי בְּכִתְיבַת הַפָּרְשִׁיוֹת פָּסַק הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ בְּיוֹרֶה דֵּעָה בְּסִימָן רפ"ח (ס"ג) וְגַם הָרַמְב"ם (מזוזה פ"ה ה"א) גּוֹפָא דְּפָסוּל שֶׁלֹּא כְּסִדְרָן אַף דְּשָׁם גַּם כֵּן אֵין הַפָּרְשִׁיוֹת סְמוּכוֹת זֶה אוֹמְרִים דְּכָל הַפָּרָשָׁה רִאשׁוֹנָה הוּא מִן הַתּוֹרָה, וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּגַם הַשְּׁנִיָּה הוּא מִן הַתּוֹרָה. וּפָרָשָׁה צְרִיכָה לִכְלֵי עֶלְמָא הוּא מִן הַתּוֹרָה כְּדֵי לְהַזְכִּיר יְצִיאַת מִצְרַיִם, וְתִקְּנוּ לְהַזְכִּיר בִּזְמַן קְרִיאַת שְׁמַע. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן ס"ז וּבְשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק"ד) וּבְשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק"א) שָׁם: ו (יז) לֹא יִרְמֹז. וַאֲפִלּוּ לְדָבָר (כנ) מִצְוָה אָסוּר לִרְמֹז, וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁאָסוּר לְשָׁאוֹל בִּקְרִיאַת שְׁמַע: (יח) בְּפָרָשָׁה רִאשׁוֹנָה. וְיֵשׁ מְחַמִּירִין (מד) גַּם בְּפָרָשָׁה שְׁנִיָּה, [ו]אַף לְדָבָר מִצְוָה לְכְלֵי עֶלְמָא מֻתָּר לִרְמֹז בְּפָרָשָׁה שְׁנִיָּה, אֲבָל (מה) לְהַפְסִיק לְהַדְיָא לֹא. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן ס"ו (סעיפים א-ד): ז (יט) עַד שֶׁיִּקְרָא וְכוּ'. מִשְׁמַע דְּמִכָּאן וְהָלְאָה מֻתָּר אֲפִלּוּ בְּבִרְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע, וְכֵן מִבְּאָר בְּהַדְיָא בְּסִימָן ס"ו בְּבֵית יוֹסֵף בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל וּמֵה שֶׁכָּתַב רַק אִם אֵרַע וְכוּ', עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן קצ"ז בְּטַ"ז סָעִיף קָטָן א', וְצָרִיךְ עִיּוּן גָּדוֹל: ט (כ) עַל כְּתֵפוֹ. וַאֲפִלּוּ (מו) אַרְבָּעָה קַבִּין דִּלְגַבֵּי תְּפִלָּה אָסוּר לְקַמָּן בְּסִימָן צ"ז סָעִיף ה', לְגַבֵּי קְרִיאַת שְׁמַע מֻתָּר:

א (א) לֹא יָצָא. שֶׁנֶּאֱמַר (דברים ו ו) 'וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה' וְגוֹ' בַּהֲוָיָתָן יְהוּ. וְאַף פָּרָשַׁת וַיֹּאמֶר כְּשֶׁהוּא מְשׁוּם זְכִירַת יְצִיאַת מִצְרַיִם, גַּם כֵּן כְּעֵין זֶה תִּקְּנוּהָ: (ב) הַפְּסוּקִים. וְכָל שֶׁכֵּן אִם סָרַס אֶת הַתֵּבוֹת [פְּרִי מְגַדִּים (מש"ז ריש הסימן)]:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יג) ב"ח (ס"ה): (יד) ט"ז (סק"ב) וּמַגֵּן אַבְרָהָם (סק"ד), דְּלֹא כְּבֵ"ח (סק"ג): ד (מו) פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ח): (מז) מוּכָח מִבֵּית יוֹסֵף (ד"ה כתב הרמב"ם) בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ"א (יב: ד"ה שמע): (מח) אַחֲרוֹנִים: (מט) מַגֵּן אַבְרָהָם (סק"ז): (נ) דֶּרֶךְ הַחַיִּים (דיני ק"ש סכ"ב): ה (כ) מַגֵּן אַבְרָהָם (סק"ח): (כא) פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ח) עַיֵּן שָׁם: ו (כב) מַגֵּן אַבְרָהָם (סק"ט): (כג) חַיֵּי אָדָם (ח"א כלל כא ס"ה): (כד) מַגֵּן אַבְרָהָם (סק"י) בְּשֵׁם הַנָּקְדָּ מְשָׁנָה (פ"ב ה"ח): (כה) כֵּן מוּכָח בְּיוֹמָא י"ט עַמּוּד ב': ז (כו) מַגֵּן אַבְרָהָם (סק"ט): (כז) חַיֵּי אָדָם (ח"א כלל כא ס"ה): (כח) מַגֵּן אַבְרָהָם (סק"י) בְּשֵׁם הַנָּקְדָּ מְשָׁנָה (פ"ב ה"ח): (כט) כֵּן מוּכָח בְּיוֹמָא י"ט עַמּוּד ב': ח (ל) מַגֵּן אַבְרָהָם (סק"י): (לא) מִנְחַת כֹּהֵן (סכנא השמש מאמר ב פרק יג"ד) וּבְקִצּוּר חֶדֶשׁ סִימָן ס"ז (ס"א) וּבְמַגֵּן אַבְרָהָם סִימָן זֶה (סק"ח) אִי קְרִיאַת שְׁמַע דְּאוֹרַיְתָא הֲרֵי רַק פָּסוּק רִאשׁוֹן, אוֹ פָּרָשָׁה רִאשׁוֹנָה וּשְׁנִיָּה, אוֹ שֵׁשׁ פָּרָשִׁיוֹת, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּהַמַּפְתֵּ"ח בְּסֵפֶר קְרַת סָפָר (פ"א מצוה יז): ו (לב) יַרְמִז. מִשְׁמַע קְצָת בְּיוֹמָא דַּף י"ט (ע"ב) דַּאֲפִלּוּ לְצָרְכּוֹ מִצְוָה אָסוּר לִרְמֹז. מַגֵּן אַבְרָהָם (סק"ט): (לג) רִאשׁוֹנָה. וְהָרַמְב"ם (פ"ב ה"ח) לֹא כָּתַב בְּפָרָשָׁה רִאשׁוֹנָה, דְּגַם בְּפָרָשָׁה שְׁנִיָּה אִיכָּא אִסּוּרָא, אֶלָּא דְּלֹא הֲרֵי מְגֻנֶּה אֶלָּא בְּפָרָשָׁה רִאשׁוֹנָה, כֵּן כָּתַב הָרַב מְגֻלֹּח (הוד"ד בכסף משנה שם). מַגֵּן אַבְרָהָם (סק"י). וְנִרְאֶה לִי דְּלִצְרָכוֹ מִצְוָה מֻתָּר לִרְמֹז בְּפָרָשָׁה שְׁנִיָּה אַף לְהָרַמְב"ם, דְּאִם לֹא כֵּן קָשֶׁה עַל רַב הַיְאוּדָ הָיָה מַחְתֶּרֶת בֵּיתוֹ כְּדִקְתָנֵי בְּפָרָשָׁה שְׁנִיָּה כִּדְמַפְקִינַן בְּיוֹמָא דַּף י"ט (ע"ב).

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

פָּסוּק רִאשׁוֹן הוּא, (יג) [א]וְיֵשׁ מַחְמִירִין עַד 'עַל לְבָבְךָ'. וּמִשָּׁם וָהָלְאָה (יד) מֻתָּר לִקְרוֹתָהּ בַּהֲלִיכָה אוֹ בַּעֲמִידָה: ד (יב) בְּפָסוּק רִאשׁוֹן. עַיֵּן סָעִיף קָטָן י"א [ב]דְּהוּא הַדִּין אִנּוּס אַחֵר. עַיֵּן בְּסֵפֶר מִנְחַת כֹּהֵן (מכתא השמש מאמר ב פרק יג"ד) וּבְקִצּוּר חֶדֶשׁ סִימָן ס"ז (ס"א) וּבְמַגֵּן אַבְרָהָם סִימָן זֶה (סק"ח) אִי קְרִיאַת שְׁמַע דְּאוֹרַיְתָא הֲרֵי רַק פָּסוּק רִאשׁוֹן, אוֹ פָּרָשָׁה רִאשׁוֹנָה וּשְׁנִיָּה, אוֹ שֵׁשׁ פָּרָשִׁיוֹת, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּהַמַּפְתֵּ"ח בְּסֵפֶר קְרַת סָפָר (פ"א מצוה יז): ו (ז) יַרְמִז. מִשְׁמַע קְצָת בְּיוֹמָא דַּף י"ט (ע"ב) דַּאֲפִלּוּ לְצָרְכּוֹ מִצְוָה אָסוּר לִרְמֹז. מַגֵּן אַבְרָהָם (סק"ט): (ח) רִאשׁוֹנָה. וְהָרַמְב"ם (פ"ב ה"ח) לֹא כָּתַב בְּפָרָשָׁה רִאשׁוֹנָה, דְּגַם בְּפָרָשָׁה שְׁנִיָּה אִיכָּא אִסּוּרָא, אֶלָּא דְּלֹא הֲרֵי מְגֻנֶּה אֶלָּא בְּפָרָשָׁה רִאשׁוֹנָה, כֵּן כָּתַב הָרַב מְגֻלֹּח (הוד"ד בכסף משנה שם). מַגֵּן אַבְרָהָם (סק"י). וְנִרְאֶה לִי דְּלִצְרָכוֹ מִצְוָה מֻתָּר לִרְמֹז בְּפָרָשָׁה שְׁנִיָּה אַף לְהָרַמְב"ם, דְּאִם לֹא כֵּן קָשֶׁה עַל רַב הַיְאוּדָ הָיָה מַחְתֶּרֶת בֵּיתוֹ כְּדִקְתָנֵי בְּפָרָשָׁה שְׁנִיָּה כִּדְמַפְקִינַן בְּיוֹמָא דַּף י"ט (ע"ב).

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו"ע הרב (ס"ה) כתב: עִיקַּר הַכַּוָּנָה הִיא בְּפָסוּק רִאשׁוֹן שֶׁהוּא קַבָּלַת מַלְכוּת שָׁמַיִם וְהוּא הַדִּין לְבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד שֶׁהוּא ג"כ קַבָּלַת מַלְכוּת שָׁמַיִם, אֲבָל מוּאהבת וְאֵילָךְ הוּא לְשׁוֹן צַוָּואָה. **ב]** וְכֵן פָּסַק בשו"ע הרב (שם). **ג]** וּבשו"ע הרב (שם) כתב: אִם לֹא כִּיֵּן לִבּוֹ לֹא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ מִן הַתּוֹרָה. **ד]** וְלשון שו"ע הרב (ס"ז) הוּא: אֲבָל מִכָּאן וְאֵילָךְ מוּתָּר לְצוֹרֶךְ מִצְוָה קְצָת. **ה]** וּבשו"ע הרב (ס"א) פָּסַק כשו"ע וְכִדְעַת הָרַמְב"ם.

עון והדר - Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע סִימָן סד

עַל פִּי שְׁאֵינוֹ רַשַּׁאי, יָצָא, לְפִי (ג) שְׁאֵינָהּ סְמוּכָה לָהּ בַּתּוֹרָה: **ב** [2]קָרָא פָּרָשָׁה (ד) וְטָעָה (ה) בָּהּ, [3]אִם יוֹדֵעַ הֵיכָן טָעָה, כְּגוֹן שֶׁקָּרָא כַּלָּה אֶלָּא שָׁדְּלָג (ג) (ה) פָּסוּק אֶחָד בְּאֶמְצַע, חוֹזֵר לְראש אוֹתוֹ הַפָּסוּק (ו) וְגוֹמֵר הַפָּרָשָׁה. [4]וְאִם אֵינוֹ יוֹדֵעַ הֵיכָן טָעָה, חוֹזֵר (ז) לְראש (ג) הַפָּרָשָׁה: **ג** [5]טָעָה בֵּין פָּרָשָׁה לְפָרָשָׁה, שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שִׁפּוּיִם פָּרָשָׁה (ח) וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ אִם רִאשׁוֹנָה אִם שְׁנִיָּה, חוֹזֵר לְפָרָשָׁה רִאשׁוֹנָה וְיַתְחִיל 'וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ': **ד** [6]הָיָה (ט) עוֹמֵד [ד] [7]בְּ'וּכְתַבְתָּם', וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ אִם בְּ'וּכְתַבְתָּם' שֶׁבְּפָרָשָׁה רִאשׁוֹנָה אִם בְּ'וּכְתַבְתָּם' שֶׁבְּפָרָשָׁה שְׁנִיָּה, חוֹזֵר לְ'וּכְתַבְתָּם' שֶׁבָּרִאשׁוֹנָה. וְהָנֵי מִלֵּי שֶׁלֹּא הִתְחִיל 'לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם', אֲבָל (י) אִם הִתְחִיל 'לְמַעַן יִרְבּוּ (ה) יְמֵיכֶם' (יא) אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר, דְּסִרְכָה נָקֵט וַאֲתָא:

ג שם בְּגְמָרָא (סז.).
ד הָרא"ש (פ"ב יב) בְּשֵׁם הַתּוֹסָפְתָּא (פ"ב ה"ד) וְרַבֵּנוּ יוֹנָה (פ. ד"ה באמצע) וְתוֹסָפוֹת (סז. ד"ה הקורא).
ה שם בְּגְמָרָא ט"ז (ע"א). ו שם. ז שם.

בְּאֵר הַיטֵב

מֵאַחַר דְּאֵיכָא עַל כָּל פָּנִים אִסּוּרָא, אֶלָּא וַדַּאי דִּלְדִבֵּר מִצְוָה שָׁרֵי, וְקַל לְהֵבִין. וְעַל פִּי זֶה לֹא מַקְשֶׁה מִידֵּי הַמְחַבֵּר יַד אַהֲרֹן (בהגה"ט) עַל הָרַמְבַּ"ם, וְדוּ"ק:

ב (ג) בָּהּ. דַּוְקָא טָעָה, אֲבָל בְּמִדֵּד אוֹ בְּמִתְפַּלֵּל חוֹזֵר לְראש. פְּרִי חָדָשׁ: (ה) **פָּסוּק אֶחָד**. לְאוֹ דַּוְקָא פָּסוּק אֶחָד, אֶלָּא אֲפִלּוּ תֵּבָה אַחַת נִמְצֵי חוֹזֵר לְשָׁם. כֵּן כָּתַב הָרֹא"ש (עי' פ"ב סי' יב): (ג) **הַפָּרָשָׁה**. פֵּרוּשׁ אִם יוֹדֵעַ אִם אָמַר שְׁמַע בְּכַוָּנָה חוֹזֵר לְ'וְאָהַבְתָּ', וְאִם אֵינוֹ יוֹדֵעַ אִם אָמַר שְׁמַע בְּכַוָּנָה, דְּשִׁיטָה דְּחוֹזֵר לְראש. בֵּ"ח (ס"ג) מֻגָּן אַבְרָהָם (סק"א). וְטַ"ז (סק"א) כָּתַב נִרְאֶה פָּשׁוּט דְּאִם אֵרַע לוֹ כֵּן בְּפָרָשָׁה רִאשׁוֹנָה דְּאֵינוֹ חוֹזֵר וּמַתְחִיל שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, דְּהָא לְחַד פֵּרוּשׁ הָוֵי אִסּוּר בְּאוֹמֵר הַפָּרָשָׁה וּכְלָלָהּ, אֶלָּא מַתְחִיל 'וְאָהַבְתָּ'. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. נִרְאֶה לִי דְּאֵירֵי גַּם כֵּן בְּיוֹדֵעַ שֶׁקָּרָא פָּסוּק רִאשׁוֹן, דְּאִם אֵינוֹ יוֹדֵעַ אִפִּלּוּ פָּסוּק רִאשׁוֹן, אִם כֵּן אֲפִלּוּ אִם תִּמְצֵי לוֹמַר דְּקָרָא פָּסוּק רִאשׁוֹן, בְּוַדַּאי שֶׁלֹּא בְּכַוָּנָה קָרָא אוֹתוֹ, וְצָרִיךְ לַחֲזֹר מִפָּסוּק רִאשׁוֹן וְאֵילָךְ, דְּאִם לֹא כֵּן הָוֵי לֵיהּ קוֹרְאָה לְמַפְרֵעַ. וּמַאי אִירְיָא דְּאֵינוֹ יוֹדֵעַ הֵיכָן טָעָה, אֲפִלּוּ יוֹדֵעַ, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁלֹּא קָרָא פָּסוּק רִאשׁוֹן בְּכַוָּנָה צָרִיךְ הוּא לַחֲזֹר מִתְּחִלַּת שְׁמַע וְאֵילָךְ, אֶלָּא עַל כָּרְחָךְ מַיְרֵי דְּבָסוּק רִאשׁוֹן הָיָה מְכַוֵּן, וְאַחַר כָּךְ קָרָא שֶׁלֹּא בְּכַוָּנָה, וְטָעָה וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ הֵיכָן טָעָה, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁלֹּא קָרָא פָּסוּק רִאשׁוֹן בְּכַוָּנָה לֹא יָצָא מִתְּחִלָּה וְעַד סוֹף, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ הֵיכָן טָעָה, חוֹזֵר לְ'וְאָהַבְתָּ'. וְהָא דְּלָא קָאָמַר כְּבָר יָצָא, מִשּׁוּם דְּאֵין לְךָ בְּכָל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ אֶלָּא מִצְוָה אַחַת שֶׁאֵין בָּהּ כַּוָּנָה, וְהַיְנוּ תְּפִלִּין, וְהַשְׁתָּא הוּא דְּקָמְ"ל שֶׁהוּא לְשׁוֹן יְחִיד, וְהַשְׁתָּא הוּא דְּקָמְ"ל שֶׁהוּא לְשׁוֹן רַבִּים, עַיֵּן שָׁם וְלֹא דָּק: **ד** (ד) **בְּ'וּכְתַבְתָּם'**. וְהָא דְּלֹא קָאָמַר בְּ'וּקְשַׁרְתָּם', מִשּׁוּם דְּיֵשׁ הֶפְרֵשׁ בְּ'וּקְשַׁרְתָּם' הָרִאשׁוֹן הוּא בְּקָמ"ץ שֶׁהוּא לְשׁוֹן יְחִיד, וְהַשֵּׁנִי הוּא בְּסָגו"ל שֶׁהוּא לְשׁוֹן רַבִּים, עַיֵּן שָׁם וְלֹא דָּק: (ה) **יְמֵיכֶם**. וְכָל שֶׁכֵּן בְּאֶמְצַע הַפָּרָשָׁה חֲזָקָה שֶׁאָמַר כָּל מַה שֶּׁלְּמַעְלָה מִמֶּנּוּ. בֵּית יוֹסֵף (ד"ה טעה בוכתבתם) רַשְׁבָּ"א (ד"ה אבל). כְּתַב הָרַמְבַּ"ם פֶּרֶק א' מִקְּרִיאַת שְׁמַע (ה"ז) כְּלָלוֹ שֶׁל דָּבָר כָּל הַמִּשְׁנֶה מִפִּטְבַּעַ שֶׁטָּבְעוּ חֲכָמִים בִּבְרָכוֹת הָרֵי זֶה טוֹעֶה, וְחוֹזֵר וּמְבָרֵךְ בַּמִּטְבַּע. וְכָתַב הַכֶּסֶף מִשְׁנֶה פֶּרֶק א' מִבְּרָכוֹת (ה"ה), דַּוְקָא אִם פָּתַח בִּבְרָכָה בְּמָקוֹם שֶׁלֹּא תִּקְּנוּ לִפְתֹּחַ, אוֹ חָתַם בְּמָקוֹם שֶׁאָמְרוּ שֶׁלֹּא לַחְתֹּם, אֲבָל

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ד (ד) **בְּ'וּכְתַבְתָּם'**. עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. וְעַיֵּן בְּשֶׁלְמֵי צִבּוּר (דיני ק"ש אות כ) בְּשֵׁם מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ד) דִּבְקוֹרֵא וְהַצִּבּוּר עוֹמֵד בְּ'וּכְתַבְתָּם' הַשֵּׁנִית מִלְּפָנָיו אוֹ מֵאַחֲרָיו, יֹאמַר 'וּכְתַבְתָּם' שֶׁבָּרִאשׁוֹנָה, וְכֵן לְאִידַךְ גִּיסָא אִם הִתְחִיל לְמַעַן יִרְבּוּ וְהַצִּבּוּר עוֹמֵד בְּ'וּכְתַבְתָּם' הָרִאשׁוֹנָה, דְּמוּכְחָא מִלְּתָא שֶׁטָּעָה וְלָאו סִרְכֵיהּ נָקֵט וְאָזֵיל, עַיֵּן שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(ג) **שְׁאֵינָהּ סְמוּכָה וְכוּ'**. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁאֵינוֹ (ע) אֶלָּא תַּקָּנַת חֲכָמִים שֶׁהֵם סִדְּרוּם כָּךְ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (יג.) לָמָּה קְדָמָה 'שְׁמַע' לִ'וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ', כְּדֵי שֶׁיְּקַבֵּל עָלָיו עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם תְּחִלָּה וְאַחַר כָּךְ יְקַבֵּל עֲלָיו עֹל מִצְוֹת וְכוּ': **ב** (ד) **וְטָעָה בָּהּ**. כָּתַב הַפְּרִי חָדָשׁ דַּוְקָא טָעָה, אֲבָל בְּהַזִּיד וּבְמִתְכַּוֵּן חוֹזֵר לְראש, כְּמוֹ לְעִנְיַן תְּפִלָּה לְקַמָּן בְּסִימָן קי"ד סָעִיף ז'. וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם לְקַמָּן בְּסִימָן ק"ד סָעִיף קָטָן ו' מְסַתֵּפֵק בָּזֶה, עַיֵּן שָׁם. וּבְסִימָן ס"ה יִתְכָּאֵר דָּבָר זֶה בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה בְּעָזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ, עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף קָטָן א' וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה בין בדיבור): (ה) **פָּסוּק אֶחָד**. וְאִם דִּלֵּג תֵּבָה אַחַת, (ס) יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁבָּזֶה דַּי שֶׁיַּחֲזֹר לְאוֹתוֹ הַתֵּבָה וְיִגְמֹר אִם הוּא בְּמָקוֹם שֶׁמַּתְחִיל עִנְיָן בְּפָנֵי עַצְמוֹ, כְּגוֹן שֶׁדִּלֵּג מִפָּסוּק 'וְשִׁנַּנְתָּם' תֵּבַת 'וְדִבַּרְתָּ', אֲבָל בְּסֵפֶר אֲלִיָּהוּ רַבָּא (סק"ג) הַכְרֵיעַ מִכַּמָּה רִאשׁוֹנִים [א]דְּצָרִיךְ לַחֲזֹר לְעוֹלָם לְראש אוֹתוֹ הַפָּסוּק: (ו) **וְגוֹמֵר הַפָּרָשָׁה**. דְּאִם יֹאמַר רַק אוֹתוֹ הַפָּסוּק, הָוֵי לֵיהּ קְרִיאָה לְמַפְרֵעַ. וַאֲפִלּוּ אִם לֹא נִזְכַּר שֶׁדִּלֵּג הַפָּסוּק מִפָּרָשָׁה רִאשׁוֹנָה רַק עַד אַחַר שֶׁאָמַר גַּם פָּרָשָׁה שֶׁאַחֲרֶיהָ, אֲפִלּוּ הָכִי (ג) דַּי בְּמַה שֶּׁיֹּאמַר מִן הַהַדְלוּג עַד סוֹף הַפָּרָשָׁה רִאשׁוֹנָה, דְּסֵדֶר הַפָּרָשִׁיוֹת אֵין מְעַכֵּב: (ז) **לְראש הַפָּרָשָׁה**. מַחֲמַת סָפֵק, אֲפִלּוּ הָיָה זֶה בְּפָרָשָׁה שְׁנִיָּה, וַאֲפִלּוּ לְמַאן דְּאָמַר פָּרָשָׁה שְׁנִיָּה דְּרַבָּנָן, (ד) דְּכֵיוָן דְּעָסוּק בְּקְרִיאַת שְׁמַע צָרִיךְ לְתַקֵּן הַכֹּל. וְאִם הָיָה זֶה בְּפָרָשָׁה רִאשׁוֹנָה, תְּלוּי בָּזֶה, אִם זוֹכֵר שֶׁאָמַר 'שְׁמַע' בְּכַוָּנָה, וְגַם (ה) בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, חוֹזֵר לִ'וְאָהַבְתָּ', וְאִם אֵינוֹ זוֹכֵר שֶׁאָמַר 'שְׁמַע' בְּכַוָּנָה, בְּלָאו הָכִי (ו) חוֹזֵר לְראש, כִּי כֵיוָן שֶׁלֹּא קָרָאָה בְּכַוָּנָה הָוֵי כְּלֹא קָרָא כְּלָל אֶת הַפָּסוּק 'שְׁמַע', וּמַמֵּילָא צָרִיךְ לִקְרוֹת כָּל זוֹ הַפָּרָשָׁה שֶׁלֹּא יִהְיֶה הַקְּרִיאָה לְמַפְרֵעַ. (ז) וְיִקְרָאֶנּוּ בְּלַחַשׁ אוֹ יַמְתִּין מְעַט, שֶׁלֹּא יֵרָאֶה כְּקוֹרֵא שְׁמַע שְׁמָע: **ג** (ח) **וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ**. וּמַיְרֵי (ח) שֶׁאֵינוֹ זוֹכֵר כְּלָל שׁוּם תֵּבָה שֶׁאָמַר מִפָּרָשָׁה שְׁנִיָּה, וְגַם מַיְרֵי שֶׁעֲדַיִן לֹא הִתְחִיל תֵּבַת וַיֹּאמֶר, דְּאִם אַחַר שֶׁהִתְחִיל וַיֹּאמֶר עָלָה לוֹ הַסֵּפֶק עַל לִבּוֹ, (ט) תְּלוּיִן דִּמְסְתָּמָא אָמַר גַּם פָּרָשָׁה שְׁנִיָּה כְּפִי הָרְגִּילוּ: **ד** (ט) **עוֹמֵד בְּ'וּכְתַבְתָּם'**. וְהָא דְּלֹא קָאָמַר בְּ'וּקְשַׁרְתָּם', מִשּׁוּם דְּיֵשׁ הֶפְרֵשׁ בְּ'וּקְשַׁרְתָּם' הָרִאשׁוֹן הוּא בְּקָמ"ץ שֶׁהוּא לְשׁוֹן יְחִיד, וְהַשֵּׁנִי הוּא בְּסָגו"ל שֶׁהוּא לְשׁוֹן רַבִּים, עַיֵּן שָׁם וְלֹא דָּק. וְטַ"ז (סק"ב) כָּתַב עוֹד טַעַם שֶׁאֵין דֶּרֶךְ לִטְעוֹת בְּאֶמְצָעָה, דְּיוֹכֵל לְהַרְגִּישׁ לְפִי הַזְּמַן שֶׁהִתְחִיל לִקְרוֹת, אֲבָל כְּשֶׁהוּא עוֹמֵד בַּסּוֹף שֵׁישׁ כְּאן קְצָת זְמַן אֹרֶךְ, שַׁפִּיר יוּכַל לִטְעוֹת דְּשָׁמָּא אַתְחִיל. רְצוֹנוֹ לוֹמַר וְנִסְתַּפֵּק לוֹ אַחַר כָּךְ פֶּן אָמַר הַ'לְמַעַן יִרְבּוּ' אַחַר 'וּכְתַבְתָּם' שֶׁבְּפָרָשָׁה רִאשׁוֹנָה, אֲפִלּוּ הָכִי אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר, דְּמִסְתָּמָא אָמַר כְּפִי הַהֶרְגֵּל לוֹמַר 'לְמַעַן יִרְבּוּ' אַחַר 'וּכְתַבְתָּם' שֶׁבַּשְּׁנִיָּה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אִם מָצָא עַצְמוֹ בְּתֵבָה אַחֶרֶת בְּאֶמְצַע הַפָּרָשָׁה חֲזָקָה שֶׁאָמַר כָּל מַה שֶּׁלְּמַעְלָה מִזֶּה וְלֹא דִּלֵּג פָּסוּק אוֹ תֵּבָה [אַחֲרוֹנִים]: (יא) **אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר**. כָּל זֶה כְּשֶׁקּוֹרֵא בְּיָחִיד, אֲבָל (י) אִם הוּא קוֹרֵא עִם הַצִּבּוּר וְרוֹאֶה שֶׁהַשְּׁלִיחַ צִבּוּר עוֹמֵד בְּ'וּכְתַבְתָּם' שֶׁבְּפָרָשָׁה רִאשׁוֹנָה אוֹ סָמוּךְ לוֹ, יַחֲזֹר לְ'וּכְתַבְתָּם' שֶׁבָּרִאשׁוֹנָה, דְּמוּכְחָא מִלְּתָא שֶׁטָּעָה וְלֹא נָקֵט סִירְכֵיהּ וְאָזֵיל. וְכֵן לְאִידַךְ גִּיסָא, אִם עוֹמֵד בְּ'וּכְתַבְתָּם' דְּפָסַק בְּשֶׁלְחָן עָרוּךְ דְּחוֹזֵר לְ'וּכְתַבְתָּם' הָרִאשׁוֹן, אִם רוֹאֶה שֶׁהַשְּׁלִיחַ צִבּוּר וְהַצִּבּוּר עוֹמְדִים בְּ'וּכְתַבְתָּם' שֶׁבַּשְּׁנִיָּה אוֹ סָמוּךְ לוֹ מִלְּפָנָיו אוֹ מִלְּאַחֲרָיו, יֹאמַר גַּם כֵּן אַחַר כָּךְ הַפָּסוּק

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ע) הַגְּרַ"א. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה אע"פ): **ב** (ג) לְכוּשׁ וְכָתַף מִשְׁנָה (פ"ב הי"ב). וּמַה שֶּׁכָּתַבְתִּי אִם הוּא וְכוּ', כֵּן מִשְׁמַע בְּכָתַף מִשְׁנָה (שם הט"ו) מוּבָא לְקַמָּן בְּסִימָן ס"ו מָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ג': (ג) כֵּן מִשְׁמַע מֵהַגְּרַ"א בְּסִימָן זֶה (ס"א) וְכֵן מִדְּרָךְ הַחַיִּים (דיני ק"ש ס"ל) וְהוּא פָּשׁוּט, דְּלֹא כְּפִרְי מְגַדִּים (משז"ז סק"א) שֶׁמִּסְתַּפֵּק בָּזֶה: (ד) פְּרִי חָדָשׁ (סי' סז ס"א) וּפְרִי מְגַדִּים (א"א סק"ב): (ס) מוֹכֵח מִפְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"א): (ו) בֵּית יוֹסֵף (ד"ה קרא פרשה) וְלֶחֶם חֲמוּדוֹת (דברי חמודות ס"ב אות סט) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"א) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק"א) וְזֶרֶךְ הַחַיִּים (שם סכ"ט), דְּלֹא כְּלְבוּשׁ וְטַ"ז (סק"א): (ז) פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"א): **ג** (ס) מִבּ"ח (ס"ה): (ע) מִפְּרִישָׁה (סק"ד) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ה) וְזֶרֶךְ הַחַיִּים (שם סל"א): **ד** (י) מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ד) הוּבָא בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק"ד):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכ"כ בשו"ע הרב (ס"ב בסוגריים).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע סִימָן סה

סה הַנִּכְנָס לְבֵית הַכְּנֶסֶת וּמָצָא צִבּוּר קוֹרְאִין קְרִיאַת שְׁמַע, אוֹ שֶׁהִפְסִיק בִּשְׁעַת הַקְּרִיאָה. וּבוֹ ג׳ סְעִיפִים:

א * א קְרָאָהּ סְרוּגִין, דְּהַיְנוּ שֶׁהִתְחִיל לִקְרוֹת וְהִפְסִיק בֵּין בְּשִׁתִּיקָה (א) * בֵּין בְּדִבּוּר, וְחָזַר וְגִמְרָהּ, אֲפִלּוּ (ב) שָׁהָה כְּדֵי לִגְמֹר אֶת כֻּלָּהּ, יָצָא, אֲפִלּוּ הָיָה הַהֶפְסֵק מַחֲמַת אֹנֶס. הַגָּהָה: (ב) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאִם הָיָה (ג) אָנוּס וְהִפְסִיק (ג) כְּדֵי לִגְמֹר אֶת כֻּלָּהּ, (ד) * חוֹזֵר

א בְּרָכוֹת כ״ד (ע״ב) לְדַעַת הָרִי״ף (טו:) וְהָרַמְבַּ״ם (פ״ב הי״ב).

בְּאֵר הַיטֵב

אִם שִׁנָּה בְּנֹסַח הַבְּרָכָה וְלֹא אָמַר אוֹתוֹ לָשׁוֹן מִפִּי אֶלָּא שֶׁאָמַר נֹסַח אַחֵר בְּעִנְיַן הַבְּרָכָה, יָצָא, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן סִימָן נ״ט (מג״א סק״א):

א (ב) שָׁהָה. וּלְכָתְחִלָּה אָסוּר לְהַפְסִיק לְשִׁהוֹת אֲפִלּוּ בִּבְרָכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע, וְעַיֵּן לְעֵיל רֵישׁ סִימָן נ״ג (מג״א סק״ה). מֵיהוּ לְעַנּוֹת קְדִישׁ וּקְדֻשָּׁה מַתְּרִי לְשִׁהוֹת אֲפִלּוּ כְּדֵי לִגְמֹר אֶת כֻּלָּהּ: (ג) אָנוּס. מַשְׁמַע דַּאֲפִלּוּ בְּאָנוּס לְטִפֵּי אוֹ אָנוּס חוֹזֵר לְרֹאשׁ, וְכֵן כָּתַב בְּתְשׁוּבַת מַהֲרַ״ם מִינְ״ץ סִימָן פ״ה. אֲבָל הַבַּ״ח (סי׳ קד ס״ק) כָּתַב דְּוַקָא כְּשֶׁהָאִישׁ אוֹ הַמָּקוֹם אֵינוֹ רָאוּי לִקְרוֹת בּוֹ הֲרֵי אָנוּס, אֲבָל בְּאָנוּס אַחֵר אֵין צָרִיךְ לַחֲזוֹר לְרֹאשׁ. וְכָתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק״ב) וְנִרְאֶה לִי

בֵּאוּר הַלָּכָה

א * קְרָאָהּ סְרוּגִין וְכוּ׳. דְּעַת הַמְחַבֵּר [דְּהוּא דַּעַת הָרִי״ף (טו:) וְהָרַמְבַּ״ם (פ״ב הי״ב)] דְּהוּא הַדִּין בְּתְקִיעוֹת בְּסִימָן תקפ״ח סָעִיף ב׳ וּבְרַבַּת הַמָּזוֹן בְּסִימָן קפ״ג סָעִיף ו׳, וְכֵן בְּהַלֵּל בְּסִימָן תכ״ב סָעִיף ה׳, וְכֵן בִּמְגִלָּה בְּסִימָן תר״צ סָעִיף ה׳, וְהוּא הַדִּין כָּל שֶׁאֵר בְּרָכוֹת לְבַד מִתְּפִלָּה, אִם שָׁהָה בֶּאֶמְצַע כְּדֵי לִגְמֹר כֻּלָּהּ אֵינוֹ חוֹזֵר לְרֹאשׁ אֲפִלּוּ הָיָה הַהֶפְסֵק מַחֲמַת אֹנֶס. וּבִתְפִלָּה אִם שָׁהָה כְּדֵי לִגְמֹר אֶת כֻּלָּהּ, אֲפִלּוּ הָיָה הַהֶפְסֵק שֶׁלֹּא מַחֲמַת אֹנֶס חוֹזֵר לְרֹאשׁ. וְדַעַת הַיֵּשׁ אוֹמְרִים דְּהוּא דַּעַת הַתּוֹסָפוֹת (כנ: ד״ה אלא) וְהָרֹא״שׁ (פ״ג סי׳ כג) דְּאֵין לְחַלֵּק בֵּין תְּפִלָּה לִשְׁאָר עִנְיָנִים, אֶלָּא בְּכָל דָּבָר אִם שָׁהָה מַחֲמַת אֹנֶס חוֹזֵר לְרֹאשׁ [לְבַד בִּרְכַּת הַמָּזוֹן דְּלֹא בָּא בְּדִבְרֵיהֶם בְּפֵרוּשׁ]. וְהַכְרַעַת הַדְּרָכֵי מֹשֶׁה בְּסִימָן תכ״ב (אות ה) דְּלְדָבָר שֶׁהוּא מִדְּרַבָּנָן לְבַד מִתְּפִלָּה יֵשׁ לְהָקֵל וְלִפְסֹק כְּהָרִי״ף שֶׁלֹּא לַחֲזוֹר לְרֹאשׁ אֲפִלּוּ בְּשָׁהָה מַחֲמַת אֹנֶס, אַךְ הַלְּבוּשׁ וְהַב״ח וְהָאֲלִיָּה רַבָּה פָּלִיגִי עָלָיו שָׁם (לבוש שם ס״ה וב״ח שם ס״ג וא״ר סי׳ תפח סק״כ), עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּמַגֵּן אַבְרָהָם בְּסִימָן תכ״ב (סק״ט) דְּמִצְרִיךְ לַחֲזוֹר וְלִקְרוֹת הַלֵּל בְּלִי בְּרָכָה מַחֲמַת חֲשָׁשַׁת הַדְּרָכֵי מֹשֶׁה, וְאִם כֵּן הוּא הַדִּין בִּמְגִלָּה יַחֲזוֹר לִקְרוֹתָהּ בְּלִי בְּרָכָה. וּבִקְרִי מְגַדִּים בְּסִימָן תר״צ (א״א) אוֹת ד׳ מִסְתַּפֵּק שָׁם לְעִנְיַן הַבְּרָכָה, מַשְׁמַע דְּלֹא פְּשִׁיטָא לֵיהּ לְמַעֲשֶׂה כְּהַמַּגֵּן אַבְרָהָם, וְאִם כֵּן לְפִי זֶה בְּכָל דָּבָר שֶׁהוּא מִילְתָא דְּרַבָּנָן אִי נוֹגֵעַ לַחֲשַׁשׁ בְּרָכָה לְבַטָּלָה, יֵשׁ לְעַיֵּן אִם שָׁהָה בְּהּ כְּדֵי לִגְמֹר כֻּלָּהּ אֲפִלּוּ בְּאֹנֶס גָּמוּר אִם יַחֲזֹר לְרֹאשׁ. וְכֵן יֵשׁ לְעַיֵּן לְעִנְיַן בִּרְכַּת קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁלְּפָנֶיהָ אוֹ שֶׁלְּאַחֲרֶיהָ שֶׁהִיא גַּם כֵּן מִדְּרַבָּנָן, כֵּיוָן שֶׁכְּבָר הִזְכִּיר יְצִיאַת מִצְרַיִם בִּפְרָשַׁת צִיצִית. וְאַחַר כָּךְ מָצָאתִי בִּנְשָׁמַת אָדָם (ח״א) בְּכְלַל ה׳ (ס״ק יג) שֶׁמִּסְתַּפֵּק לְעִנְיַן כָּל הַבְּרָכוֹת, וְאִם כֵּן לְפִי זֶה הוּא הַדִּין בִּבְרָכַת קְרִיאַת שְׁמַע, אַךְ מִדִּבְרֵי הַדְּרָךְ הַחַיִּים בְּמֶה שֶׁכָּתַב לְעִנְיַן קְרִיאַת שְׁמַע דִּין ח׳ (דיני ק״ש סכ״ה) מִשְׁמַע א] דִּבִּרְכַּת קְרִיאַת שְׁמַע גַּם כֵּן הַדִּין כְּמוֹ בִּקְרִיאַת שְׁמַע, אַף עַל גַּב דְּהוּא בְּעַצְמוֹ פָּסַק בְּהִלְכוֹת הַלֵּל (דיני סדר התפילה וקריאת הלל בר״ח ס״ג) כְּהַמַּגֵּן אַבְרָהָם דְּיֵחָזֵר לִקְרוֹתָהּ בְּלִי בְּרָכָה, וְאוּלַי סְבִירָא לֵיהּ דִּבִרְכַּת קְרִיאַת שְׁמַע הִשְׁוּוּ רַבָּנָן לְקְרִיאַת שְׁמַע. וְעַיֵּן בְּמַגֵּן אַבְרָהָם בְּסִימָן קפ״ג אוֹת י״א שֶׁמִּסְתַּפֵּק לְעִנְיַן בִּרְכַּת הַמָּזוֹן אִם שָׁהָה בְּהּ כְּדֵי לִגְמֹר כֻּלָּהּ מַחֲמַת אֹנֶס אִם חוֹזֵר לְרֹאשׁ, מַחֲמַת הָא דְּהַקַּלּוּ בּוֹ גַּם כֵּן לְעִנְיַן מַה דְּמֻבְאָר בְּסִימָן קפ״ה סָעִיף ה׳. אוּלַם לְפִי דִּבְרֵי הַדֶּרֶךְ הַחַיִּים הַנַּ״ל דַּאֲפִלּוּ בִּבְרַכַּת קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהִיא דְּרַבָּנָן וְגַם בְּהּ בְּדִיעֲבַד אִם מָצָא צוֹאָה אֵינוֹ צָרִיךְ לַחֲזוֹר וּלְבָרֵךְ כַּמְבֹאָר בְּחַיֵּי אָדָם (ח״א) בְּכְלַל ג׳ דִּין ל״ג עַיֵּן שָׁם, וְאַף עַל פִּי כֵן חוֹזֵר לְרֹאשׁ, אִם כֵּן כָּל שֶׁכֵּן בִּבְרַכַּת הַמָּזוֹן שֶׁהִיא דְּאוֹרַיְיתָא, וְכֵן פָּסַק בִּנְשָׁמַת אָדָם (ח״א) בְּכְלַל ה׳ דִּין י״ג דְּכִשֶּׁהָאָדָם אוֹ הַמָּקוֹם אֵינוֹ רָאוּי יַחֲזֹר לְרֹאשׁ, עַיֵּן שָׁם. [הַגַּ״ה. וּבְאֶמֶת דִּבְרֵי הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סי׳ קפג שם) אֵינָם מוּכְרָעִים כְּלָל, שֶׁהֲרֵי מַה דְּנִסְתַּפֵּק הַתּוֹסָפוֹת (עירובין סד. ד״ה שיכור) וְהָרֹא״שׁ (שם פ״ו סי׳ ה) לְעִנְיַן הַתְחָלַת מְצָאָהּ צוֹאָה כְּנִגְדּוֹ הוּא לְאוֹ דַּוְקָא לְעִנְיַן בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, דְּהוּא הַדִּין לְכָל הָעִנְיָנִים לְבַד מִקְּרִיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה כְּמֹבאָר בִּדְבָרֵי הַפּוֹסְקִים, וְאַף עַל פִּי כֵן יְרוּשַׁ שִׁיטַת הַתּוֹסָפוֹת (ברכות שם) וְהָרֹא״שׁ (ברכות שם) לְעִנְיַן שָׁהָה כְּדֵי לִגְמֹר כֻּלָּהּ דְּאֵינָם סוֹבְרִים כְּהָרִי״ף (שם) דְּדִין זֶה רַק בִּתְפִלָּה לְבַד, אֶלָּא דְּהוּא הַדִּין הַלֵּל וּמְגִלָּה וּתְקִיעוֹת אִם שָׁהָה כְּדֵי לִגְמֹר כֻּלָּהּ מַחֲמַת אֹנֶס חוֹזֵר, אִם כֵּן מִמֵּילָא הוּא הַדִּין בִּשְׁאָר עִנְיָנִים. וְאֵל יִקְשֶׁה לְעִנְיַן הַמְעַיֵּן אֵיךְ יַצִּיר אֹנֶס שֶׁהַמָּקוֹם אֵינוֹ רָאוּי בְּכָל דָּבָר לְבַד מִתְּפִלָּה לְפִי מַה דְּמִסְתַּפֵּק הַשַּׁלְחָן עָרוּךְ (סי׳ קפה ס״ה) כְּשֶׁבֵּרַךְ וְהָיְתָה צוֹאָה כְּנִגְדּוֹ וּסְבָרָתָם דְּלֹא אָמְרוּ זֶה רַק לִתְפִלָּה, אֲבָל זֶה בּוֹרְכָא, דְּשָׁם הַכַּוָּנָה לְאַחַר שֶׁבֵּרַךְ מָצָא צוֹאָה בְּמְקוֹמוֹ עַל זֶה הֵם מִסְתַּפְּקִים דְּאוּלַי לֹא נֶאֱמַר זֶה הַדִּין רַק לְעִנְיַן תְּפִלָּה דְּנָזוּ וְאָמְרוּ (כב:) דִּתְפִלָּתוֹ תּוֹעֵבָה וְכֵן מִשְׁמַע בְּלִבּוּשׁ (סי׳ קפה ס״ה) דִּשְׁאָר אַחֲרוֹנִים אֲבָל לְכוֹלֵּי עָלְמָא כָּל דָּבָר קָדוֹשׁ אָסוּר לוֹמַר בְּמָקוֹם שֶׁאֵינוֹ נָקִי אֲפִלּוּ רַק מִמֵּי רַגְלַיִם, וְכָל שֶׁכֵּן מִצּוֹאָה. עַד כָּאן הַנַּ״ה]. וְדַע עוֹד דִּבִרְכַּת הַמָּזוֹן דְּמַחְמִירִין לַחֲזֹר לְרֹאשׁ הוּא אֲפִלּוּ בְּשָׁהָה בֵּין בִּרְכָתָהּ לִבְרָכָה, שֶׁכֵּן בְּאֹנֶס רַב מְיַירֵי הַמַּגֵּן אַבְרָהָם שָׁם, וְאַף דִּלְעִנְיַן בִּרְכַּת קְרִיאַת שְׁמַע מְקִלִּין בָּזֶה בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ה), שָׁם שְׁאנֵי דְּהַבְּרָכוֹת אֵין מְעַכְּבוֹת זוֹ אֶת זוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּבְרַכַּת הַמָּזוֹן כָּל הַשְּׁלֹשָׁה בְּרָכוֹת הֵם חֲשׁוּבוֹת כְּאַחַת כְּמֹבאָר בְּטוּר סִימָן קס״ח וּבְשֻׁלְחָן עָרוּךְ (שם) סוֹף ס״ו, עַיֵּן שָׁם בְּמַגֵּן אַבְרָהָם (סק״ח). וְנִרְאֶה לִי פְּשׁוּט דְּהוּא הַדִּין בִּנְשִׁיאַת כַּפַּיִם שֶׁיָּךְ בּוֹ כָּל זֶה הַדִּין דְּשָׁהָה כְּדֵי לִגְמֹר כֻּלָּהּ, וְאִם הָיְתָה הַשְּׁהִיָּה מַחֲמַת אֹנֶס חוֹזֵר לְרֹאשׁ הַבְּרָכָה כֹּהֲנִים. וְשִׁעוּר דִּלְגְמֹר כֻּלָּהּ הֵיְינוּ עַצְמָם כָּל הַבְּרָכוֹת הַשְּׁלֹשָׁה מֵרֹאשׁ לְסוֹף כְּלִי אֲמִירַת הִרְבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם וִיהִי רָצוֹן שֶׁאוֹמְרִים הַקָּהָל, וְאֶפְשָׁר דִּבְמְקוֹמוֹת שֶׁמְּנַגְּנִין הַכֹּהֲנִים בְּצֵת הָאֲמִירָה הַקָּהָל גַּם זֶה יֵשׁ לְחַשֵּׁב בְּתוֹךְ הַשִּׁעוּר, וְצָרִיךְ עִיּוּן:

* בֵּין בְּדִבּוּר. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״א) בְּמַה שֶׁכָּתְבוּ אֲפִלּוּ שָׁהָה בְּמֻזָּד. עַיֵּן בְּמַגֵּן אַבְרָהָם בְּסִימָן ק״ד סָעִיף קָטָן ו׳ דְּמִתְחִלָּה מִסְתַּפֵּק בָּזֶה לְעִנְיַן קְרִיאַת שְׁמַע אוֹ בִּרְכוֹתֶיהָ דְּאִם הָיָה בְּדִבּוּר הָרָגִיל שָׁם בְּדִיעֲבַד לֹא יַחֲזֹר לְרֹאשׁ, אֲמְנָם בְּמַסְקָנָתוֹ מְצַדֵּד שָׁם דְּבְדִיעֲבַד לֹא יַחֲזֹר לְרֹאשׁ, דְּדְיָינִינַן לְהוּ כְּשׁוֹגְגִין מִכֵּיוָן שֶׁרֹב הָעוֹלָם אֵין נִזְהָרִין, מַשְׁמַע דִּבְמְקוֹמוֹת שֶׁהִזְהִירִין הָעוֹלָם אוֹ אָמַר בְּצַעֲמוֹ שֶׁיֵּדַע אֶת הַדִּין דְּשׁוּב הָיָה לֵיהּ מְזִיד גָּמוּר, חוֹזֵר לְרֹאשׁ כְּמוֹ בִּתְפִלָּה לְדַעְתּוֹ, וְכֵן פְּסַק בָּאֶמֶת בְּסִימָן קפ״ג בְּסָעִיף קָטָן י״א לְעִנְיַן בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, עַיֵּן שָׁם. וּמִדִּבְרֵי הַגְּרִ״א בְּשָׁם הָרַשְׁבָּ״א (כנ. ד״ה ופסק) בְּסִימָן ק״ד בְּסָעִיף ה׳ וּבְסָעִיף ו׳, מִשְׁמַע דְּחוֹזֵר לַמָּקוֹם שֶׁפָּסַק וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁפָּסַק בָּאֶמְצַע בְּרָכָה, וּמִפֵּילָא הוּא הַדִּין לְעִנְיַן בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, דְּאַף שֶׁהוּא דְּאוֹרַיְיתָא, מַה חָמִירָא מִקְּרִיאַת שְׁמַע, וְכֵן בְּאַלְיָה רַבָּה בְּסִימָן קפ״ג (ס״ק יד) לְעִנְיַן בִּרְכַּת הַמָּזוֹן כָּתַב דְּדִין זֶה דְּהַמַּגֵּן אַבְרָהָם שֶׁהֶחְמִיר בְּשָׁהָה כְּמִדַּת לַחֲזֹר לְרֹאשׁ צָרִיךְ עִיּוּן. עַל כֵּן לְמַעֲשֶׂה מֵאוֹד לַעֲשׂוֹת מַעֲשֶׂה כָּזֶה כְּדִבְרֵי הַמַּגֵּן אַבְרָהָם, וְעוֹד דְּבִתְפִלָּה גּוּפָא יֵשׁ הִרְבֵּה דֵּעוֹת בֵּין הָרִאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים לְעִנְיַן שָׁהָה כְּמְזִיד, וּמִן הַתּוֹרָה יוֹצֵא בָּזֶה בִּבְרַכַּת הַמָּזוֹן וּקְרִיאַת שְׁמַע כְּמֹבאָר בִּפְרִי מְגַדִּים (סי׳ קד א״א סק״ו, ע״ש), עַל כֵּן סְתָמִתִּי דִּבְדִיעֲבַד אֵין לוֹ לַחֲזֹר, וּמִכָּל מָקוֹם מְהַנְהֲגִין דִּלְעִנְיַן פְּרָשִׁיוֹת קְרִיאַת שְׁמַע יַחֲזֹר עוֹד הַפַּעַם, אֲבָל בִּבְרַכַּת הַמָּזוֹן וְכָל שֶׁכֵּן בִּשְׁאָר בְּרָכוֹת לֹא יַחֲזֹר בְּדִיעֲבַד:

* חוֹזֵר לְרֹאשׁ. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן ה׳. וְטַעַם כָּל הַדְּבָרִים, כִּי לְכָאוֹרָה יֵשׁ לְהִסְתַּפֵּק בִּשְׁלֹשָׁה פְּרָטִים. א׳, אִם הַדִּין דְּשָׁהָה לִגְמֹר כֻּלָּהּ חוֹזֵר לְרֹאשׁ הוּא דַּוְקָא בִּקְרִיאַת שְׁמַע אוֹ אֲפִלּוּ בְּשָׁהָה כְּדֵי לִגְמֹר כֻּלָּהּ בְּכָל הַבְּרָכוֹת. ב׳, ב] אִם הַדִּין דְּשָׁהָה לִגְמֹר כֻּלָּהּ הוּא דַּוְקָא בִּקְרִיאַת שְׁמַע אוֹ אֲפִלּוּ אִם שָׁהָה בְּבִרְכַּת קְרִיאַת שְׁמַע, אִם הַדִּין דְּשָׁהָה לִגְמֹר כֻּלָּהּ הוּא דַּוְקָא בְּשָׁהָה בֵּין בִּרְכָתָהּ לִבְרָכָה אוֹ אֲפִלּוּ בְּשָׁהָה בְּתוֹךְ בִּרְכָתָהּ. ג׳, אִם הַדִּין דְּחוֹזֵר לְרֹאשׁ אִם חוֹזֵר גַּם כֵּן לִבְרָכוֹת, אוֹ דִּילְמָא כֵּיוָן דְּקָיְימָא לַן (סי׳ ס ס״ב) בְּרָכוֹת אֵין מְעַכְּבוֹת לְקְרִיאַת שְׁמַע וְהֵם מִצְוָה בִּפְנֵי עַצְמָן

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְמַעַן יִרְבּוּ, דְּהָא מִסְתָּמָא הוּא קָרָא גַּם כֵּן הַשְׁנִיָּה כְּמוֹתָם וְרַגְלַיִם לַדָּבָר אֵיכָא. וְדִין אִם שִׁנָּה בְּאֵיזֶה בְּרָכָה מִכְּפִי מַה שֶׁטָּבְעוּ לָהּ חֲכָמִים שֶׁכָּתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק״ג) בְּשֵׁם הָרַמְבַּ״ם (פ״א מ״ז), יְבֹאַר אִם יִרְצֶה ה׳ בְּסִימָן ס״ח בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״א), עַיֵּן שָׁם:

א (א) בֵּין בְּדִבּוּר. אֲפִלּוּ אִם שָׁח (ב) בְּמֻזָּד, אַף דְּעָשָׂה אִסּוּר בָּזֶה, אַף עַל פִּי כֵן אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר רַק לְמָקוֹם שֶׁפָּסַק, וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁפָּסַק בָּאֶמְצַע בְּרָכָה. וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁשָּׁח בְּאֶמְצַע הַלֵּל וּמְגִלָּה וּבִרְכַּת הַמָּזוֹן אוֹ שְׁאָר בְּרָכָה אֲרֻכָּה. וְדַוְקָא כְּשֶׁהוּא אוֹמֵרָן בְּעַצְמוֹ, דְּאִם שׁוֹמֵעַ מֵאַחֵר שְׁמוֹצִיאוֹ וְהוּא שָׁח בֵּינְתַיִם, מִמֵּילָא אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ, וְאֵיךְ יֵצֵא בָּזֶה, וְיִבֹאַר אִם יִרְצֶה ה׳ לְהַלָּן בְּכָל אֶחָד (ג) בִּמְקוֹמוֹ עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ד״ה בין בדיבור) שֶׁכָּתַבְנוּ דִּבְקְרִיאַת שְׁמַע נָכוֹן שֶׁיַּחֲזֹר הַפָּרָשִׁיוֹת עוֹד הַפַּעַם כְּשֶׁשָּׁח בֵּינְתַיִם, כִּי יֵשׁ אוֹמְרִים דְּצָרִיךְ לַחֲזֹר לְרֹאשׁ: (ב) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאִם וְכוּ׳. טַעֲמָם, דְּבִשְׁלָמָא אִם לֹא הָיָה אָנוּס שֶׁאִם הָיָה רוֹצֶה הָיָה יָכוֹל לִקְרוֹת, לֹא הָוֵי הַשְׁתִּיקָה וַאֲפִלּוּ הַדִּבּוּר הֶפְסֵק, אֲבָל בְּאָנוּס חֲשִׁיבָא הַשְׁהִיָּה הֶפְסֵק כֵּיוָן שֶׁלֹּא הָיָה אֵז יָכוֹל לִקְרוֹת. וְעַיֵּן בְּמַגֵּן אַבְרָהָם (סק״ב) שֶׁמִּפִּיק דְּדַוְקָא אִם הָאֹנֶס הוּא מַחֲמַת שֶׁהָאִישׁ אֵינוֹ רָאוּי כְּגוֹן שֶׁהַצִּבּוּר לְנֶקְבֵי, אוֹ שֶׁהַמָּקוֹם אֵינוֹ רָאוּי כְּגוֹן שֶׁמָּצָא שָׁם צוֹאָה אוֹ מֵי רַגְלַיִם, וְהַצִּבּוּר לִשְׁהוֹת עַד שֶׁיּוֹצִיאוּם. אֲבָל אֹנֶס אַחֵר כְּגוֹן מַחֲמַת לִסְטִים וּכְהַאי גַּוְנָא, הֲוֵי כְּמוֹ שֶׁשָּׁתַק בְּרָצוֹן דְּלֹא חָשִׁיב הֶפְסֵק לְדַעְתָּהּ זוֹ. וְדַוְקָא בִּקְרִיאַת שְׁמַע וּבִרְכוֹתֶיהָ וּכְהַאי גַּוְנָא, אֲבָל בִּתְפִלָּה חוֹזֵר לְרֹאשׁ אֲפִלּוּ בְּאֹנֶס אַחֵר, וּכְמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר לְקַמָּן בְּסִימָן ק״ד (ס״ה), עַיֵּן שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן ט״ז: (ג) כְּדֵי לִגְמֹר. הַיְנוּ מֵרֹאשׁ וְעַד סוֹף, (ד) אֲפִלּוּ עוֹמֵד בַּסּוֹף: (ד) חוֹזֵר. כָּל זֶה לְעִנְיַן דִּיעֲבַד,

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ב) עַיֵּן בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ד״ה בין בדיבור): (ג) בְּסִימָן קפ״ג (ס״ו) וּבְסִימָן תכ״ב (ס״ה) וּבְסִימָן תר״צ (ס״ה) בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה: (ד) אֲחֵרוֹנִים:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכן פסק בשו״ע הרב (ס״א). **ב]** ובשו״ע הרב (ס״א) כתב: ואפילו בברכת קריאת שמע אם שהה באמצע הברכה כדי לגמור את כולה מראשה לסופה צריך לחזור לראש.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah